

PUOLUSTUSVOIMIEN ALUETOIMISTOJEN UUDELLEENJÄRJESTELYT JA SIJOITTAMINEN

1 ALUETOIMISTOJEN UUDELLEENJÄRJESTELYT

1.1 Nykytila

Aluetoimisto on sotilasläänin esikunnan alainen aluehallintoviranomainen. Aluetoimistot on organisoitu hallinnollisesti osaksi sotilasläänin esikuntaa tai alueella toimivaa puolustusvoimien joukko-osastoa. Aluetoimistojen tehtävänä on asevelvollisuuslain (1438/2007) 5 §:n 1 momentin perusteella suunnitella ja johtaa sotilaallista maanpuolustusta alueillaan, järjestää kutsunnat sekä käsitellä asevelvollisuutta koskevia asioita. Asevelvollisuutta koskevia asioita ovat esimerkiksi palveluspaikan ja -ajankohdan siirtoon liittyvät asiat sekä kertausharjoituksista vapauttamista koskevat asiat. Aluetoimistot käsittelevät myös asevelvollisuusasioissa oikaisuvaatimukset päätöksiin, jotka on tehnyt aluetoimisto, kutsuntalautakunta tai joukko-osasto.

1.2 Aluetoimistot 1.1.2015

Puolustusvoimauudistuksen liittyen puolustusvoimien organisaatorakenne madalletaan kolmiportaiseksi. Sotilasläänit ja niiden Helsingissä, Hämeenlinnassa, Kouvolassa ja Oulussa sijaitsevat esikunnat lakkautetaan 31.12.2014 ja tehtävät siirretään puolustusvoimien muille hallintoyksiköille, lähinnä puolustushaaraesikunnille, joukko-osastoille ja aluetoimistoille.

Asevelvollisuusasioissa aluetoimistot siirtyvät sotilasläänin esikuntien alaisuudesta maavoimien esikunnan alaisuuteen. Ne organisoidaan hallinnollisesti eräiden maavoimien joukko-osastojen kokoonpanoon. Aluetoimistojen tehtävänä on käsitellä ja ratkaista asevelvollisuutta, naisten vapaaehtoista asepalvelusta ja vapaaehtoista maanpuolustusta koskevat asiat sen mukaan kuin niistä erikseen säädetään. Aluetoimistojen lakisäätteiset tehtävät eivät muutu uudelleenjärjestelyssä nykyisestä. Asevelvollisuusasioiden suunnittelu, kehittäminen ja ohjaaminen jäävät edelleen puolustushaaraesikuntien vastuulle.

Aluetoimistojen nimistä, toimialueista ja organisaatiosta säädetään 4.7.2013 annetulla valtioneuvoston asetuksella puolustusvoimien aluetoimistoista. Asetus tulee voimaan 1.1.2015. Asetuksen 2 §:n mukaan aluetoimistot ja niiden toimialueet ovat seuraavat:

- 1) Uudenmaan aluetoimisto, jonka toimialue on Uudenmaan maakunta;
- 2) Lounais-Suomen aluetoimisto, jonka toimialue on Satakunnan, Varsinais-Suomen ja Ahvenanmaan maakunnat;
- 3) Pirkanmaan aluetoimisto, jonka toimialue on Pirkanmaan maakunta;
- 4) Hämeen aluetoimisto, jonka toimialue on Kanta-Hämeen ja Päijät-Hämeen maakunnat;
- 5) Keski-Suomen aluetoimisto, jonka toimialue on Keski-Suomen maakunta;
- 6) Kaakkois-Suomen aluetoimisto, jonka toimialue on Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakunnat;
- 7) Etelä-Savon aluetoimisto, jonka toimialue on Etelä-Savon maakunta;
- 8) Pohjois-Savon aluetoimisto, jonka toimialue on Pohjois-Savon maakunta;

- 9) Pohjois-Karjalan aluetuimisto, jonka toimialue on Pohjois-Karjalan maakunta;
- 10) Pohjanmaan aluetuimisto, jonka toimialue on Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnat;
- 11) Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetuimisto, jonka toimialue on Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun maakunnat;
- 12) Lapin aluetuimisto, jonka toimialue on Lapin maakunta.

2 ALUETOIMISTOJEN SIIJOITTAMINEN

Aluetuimistojen sijoituspaikoista päättää puolustusvoimista annetun lain 29 §:n (509/2013, tulee voimaan 1.1.2015) nojalla puolustusministeriö.

Asevelvollisuuslain 5 §:n mukaan aluetuimisto suunnittelee ja johtaa sotilaallista maanpuolustusta alueellaan, järjestää kutsunnat ja käsittelee asevelvollisuutta koskevia asioita. Aluetuimistojen sotilaallisen maanpuolustuksen suunnittelu ja johtotehtävä rajautuu asevelvollisuuslain soveltamisalaan kuuluviin asioihin. Aluetuimistot esimerkiksi suunnittelevat poikkeusolojen joukkojen perustamisjärjestelyt ja paikallispuolustuksen alueellaan.

Pääesikunta on tehnyt 3.5.2012 puolustusministeriölle esityksen aluetuimistojen sijoituspaikoista. Aluetuimistojen sijoituspaikkakunnissa on otettu huomioon aluetuimistojen eri tehtävien vaatimukset, sotilaallisen maanpuolustuksen tarkoituksenmukainen toteuttaminen sekä toimialueiden väestöpohjat (asevelvollisten määrä). Palvelujen saavutettavuusnäkökohdat puoltavat aluetuimistojen sijoittumista alueellisiin väestökeskuksiin.

Aluetuimistoja on nykyisin 19. Vuoden 2015 alusta aluetuimistoja on 12. Uudelleenjärjestelyssä aluetuimisto poistuu Haminasta, Hämeenlinnasta, Kajaanista, Kontiolahdelta, Lappeenrannasta, Raaseporista, Tuusulasta, Sodankylästä ja Säkylästä vuoden 2014 loppussa. Nykyisistä aluetuimistopaikkakunnista aluetuimisto jatkaa Helsingissä, Jyväskylässä, Kuopiossa, Lahdessa, Mikkelissä, Oulussa, Rovaniemellä, Tampereella, Turussa ja Vaasassa. Uusia aluetuimistopaikkakuntia ovat Joensuu ja Kouvola.

1.1.2015 lukien aluetuimistot sijaitsevat seuraavilla paikkakunnilla:

- Uudenmaan aluetuimisto Helsingissä
- Lounais-Suomen aluetuimisto Turussa
- Pirkanmaan aluetuimisto Tampereella
- Hämeen aluetuimisto Lahdessa
- Keski-Suomen aluetuimisto Jyväskylässä
- Kaakkois-Suomen aluetuimisto Kouvolaissa
- Etelä-Savon aluetuimisto Mikkelissä
- Pohjois-Savon aluetuimisto Kuopiossa
- Pohjois-Karjalan aluetuimisto Joensuussa
- Pohjanmaan aluetuimisto Vaasassa

Hallintopoliittinen osasto
Ylijohtaja Arto Koski

MUISTIO

Liite esittelyyn ministerille

FI.PLM. 2013-2361
133/40.07.99/2011

4.7.2013

- Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto Oulussa
- Lapin aluetoimisto Rovaniemellä.

Puolustusvoimain komentaja päättää aluetoimistojen organisoimisesta joukko-osastojen kokoonpanoon puolustusvoimista annetun lain 29 §:n 2 momentin nojalla. Pääesikunnan puolustusministeriölle 3.5.2012 tekemässä esityksessä aluetoimistot on suunniteltu organisoitavaksi hallinnollisesti osaksi joukko-osastojen kokoonpanoa seuraavasti:

Kaartin jääkäriyrykmenttiin:
o Uudenmaan aluetoimisto

Porin prikaatiin:
o Lounais-Suomen aluetoimisto
o Pohjanmaan aluetoimisto

Panssariprikaatiin:
o Hämeen aluetoimisto
o Pirkanmaan aluetoimisto
o Keski-Suomen aluetoimisto

Karjalan prikaatiin:
o Kaakkois-Suomen aluetoimisto
o Etelä-Savon aluetoimisto

Kainuun prikaatiin:
o Pohjois-Karjalan aluetoimisto
o Pohjois-Savon aluetoimisto
o Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto

Jääkäriprikaatiin:
o Lapin aluetoimisto.

3 ALUETOIMISTOJEN SIJOITTAMISEN VAIKUTUKSET

3.1 Toiminnalliset vaikutukset

Aluetoimistojen määrä laskee nykyisestä 19:ta 12:een. Uudet aluetoimistot vastaavat aikaisempaa laajemmasta toimialueesta. Aluetoimistojen tehtävät asevelvollisuusasioissa pysyvät entisellään. Toimintaa keskittämällä luodaan resursseiltaan ja osaamiseltaan vahvempia kokonaisuuksia. Aluetoimistojen lukumäärän vähenemisestä johtuen valvontaan kuuluvien asevelvollisten määrä kasvaa lähes kaikissa aluetoimistoissa

Aluetoimistot organisoidaan hallinnollisesti osaksi joukko-osastoja. Osana joukko-osastoa kyetään hyödyntämään joukko-osastojen ja aluetoimistojen välinen synergia entistäkin tehokkaammaksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi. Joukko-osastoon kuulumisen merkitsee käytännössä esimerkiksi sitä, että henkilöstömäärältään pienet aluetoimistot hyötyvät joukko-osastoon kuulumisesta hallinnollisten asioiden kuten tukipalveluiden ja tilahallinnan järjestelyissä. Lisäksi hyödyt näkyvät kutsuntajärjestelmän toimeenpanossa sekä vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen järjestelyissä.

3.2. Henkilöstövaikutukset

Alue toimistojen henkilöstömäärä vuonna 2012 oli noin 230. Tavoitetilassa vuonna 2015 alue toimistojen henkilöstömäärä on noin 180. Uudelleenjärjestelyyn liittyen nykyisistä alue toimistojen tehtävistä vähennetään noin 50. Arvioitu henkilöstön luonnollinen poistuma on noin 15 vuoden 2014 loppuun mennessä.

Uudelleenjärjestelyssä kohdentamatta jääneelle henkilöstölle pyritään järjestämään tehtävä muualla puolustusvoimissa tai muun työnantajan palveluksessa.

Luonnollisen poistuman kautta avautuvan tehtävän mahdollisesta täyttämisestä, uudelleen kohdentamisesta tai vähentämisestä päätetään kunkin tehtävän kohdalla erikseen.

Puolustusministeriö on antanut 15.6.2012 ohjauskirjeen, jossa annettiin ohjaus tehtävä- ja henkilöstörakenteen suunnittelusta, kustannusten hallinnasta, muutoksen johtamisesta ja muutosturvasta, työaikajärjestelyistä sekä yhdenvertaisuus- ja sukupuolivaikutusten arvioinnista. Puolustusvoimat on jatkanut henkilöstötoimien valmistelua ohjauskirjeen mukaisesti.

Puolustusvoimat on 3.4.2013 vahvistanut vuoden 2015 henkilöstösuunnitelman jatko-työskentelyn perusteeksi. Henkilöstösuunnitelma on julkaistu puolustusvoimien palkatulle henkilöstölle 3.4.2013. Henkilöstösuunnitelman julkaisemisen jälkeen on puolustusvoimien hallintoyksiköissä käyty muutoskeskustelu 2 niiden henkilöiden kanssa, joille ei voitu osoittaa tehtävää puolustusvoimista muutoskeskustelun alkuun mennessä. Heidän osaltaan jatketaan pääesikunnan asiakirjan AI5245/30.4.2012 mukaisia tukitoimenpiteitä. Muutoskeskustelu 2:n yhteydessä on määrätty irtisanomisuhanalainen henkilöstö.

3.3 Yhdenvertaisuus ja sukupuolivaikutukset

Alue toimistoissa työskentelee 145 henkilöä sotilastehtävissä ja 85 henkilöä siviilitehtävissä. Naisten osuus henkilöstöstä on 37 %. Naisten osuus sotilastehtävissä palvelevista on 1 % ja siviilitehtävissä palvelevista 99 %. Siviilitehtävissä olevat naiset työskentelevät pääosin hallinnon ja tuen tehtävissä. Sotilastehtävissä olevat työskentelevät pääsääntöisesti asiantuntijatehtävissä.

Henkilöstövähennykset kohdistuvat suhteellisesti siviilitehtäviin sotilastehtäviä enemmän. Muutos kohdentuu tästä johtuen enemmän naisvaltaisiin tehtäviin.

Puolustusvoimien muutoksen kohteena olevalle henkilöstölle kohdennettavat erityistuet ovat sukupuolesta riippumattomia.

3.4 Vaikutukset toimitiloihin ja alueisiin

Alue toimistojen on suunniteltu jatkavan nykyisissä toimitiloissaan Turussa, Vaasassa, Tampereella, Jyväskylässä ja Rovaniemellä. Kaakkois-Suomen alue toimisto siirtyy Hamina Kouvolaan puolustusvoimien tiloihin.

Helsingissä, Mikkelissä, Oulussa, Joensuussa, Lahdessa ja Kuopiossa aloittaville alue toimistoille etsitään puolustusvoimauudistuksessa tarkoituksenmukaiset toimitilat. Joensuussa ja Lahdessa luovutaan kasarmialueella olevista tiloista.

3.5 Tietohallinto

Alue toimistojen uudelleenjärjestelyllä ei ole merkittäviä vaikutuksia tietohallintoon. Muutoksen kustannusvaikutukset on huomioitu puolustusvoimauudistuksen muutuskustannuksissa.

3.6 Taloudelliset vaikutukset puolustusvoimiin

Kiinteät henkilöstömenot sisältävät kiinteät palkat sivukuluineen. Menojen suuruuteen vaikuttavat henkilötövuosien määrän kehitys ja henkilötövuoden hintaa määrittävä henkilöstörakenne. Kiinteissä henkilöstömenoissa arvioidaan syntyvän vuotuista säästöä noin 1,4 milj. euroa vuodesta 2015 alkaen.

Puolustusvoimat vuokraa käyttämänsä tilat ja alueet ja hankkii ylläpitopalvelut. Muutostekijöitä ovat luopumiset, uudisrakentaminen ja perusparantaminen. Kiinteistömenoissa ei arvioida syntyvän säästöjä.

Uudistuksella pyritään turvaamaan toiminnan välttämättömän tason rahoitus, joten muu toiminta ei ole varsinainen säästökohde. Kuitenkin henkilöstön vähentäminen jossain määrin vähentää henkilösidonniaisia menoja. Tällaiset menot voivat liittyä esimerkiksi matkustamiseen, työterveyshuoltoon, toimistopalveluihin jne. Muissa toimintamenoissa arvioidaan syntyvän vuotuista säästöä noin 0,5 milj. euroa alkaen vuodesta 2015.

Pysyvien menosäästöjen arvioidaan olevan vuositasolla noin 1,9 milj. euroa vuodesta 2015 alkaen.

Kaikki erilaiset kertaluonteiset menot on otettu huomioon puolustusvoimauudistuksen toimeenpanosta aiheutuvina menoina, joita varten on varattu rahoitusta yhteensä 100 milj. euroa.

3.7 Vaikutukset viranomaisten toimintaan ja virka-apu

Alue toimistojen sijoittamisella ei ole vaikutuksia viranomaisten välisiin toimivaltasuhteisiin tai virka-apuun.

3.8 Vaikutukset kansalaisten asemaan ja yhdenvertaisuuteen

Alue toimistoverkoston uudelleenjärjestelyllä ei ole merkittävää vaikutusta puolustusvoimien palvelujen saatavuuteen tai laatuun asevelvollisuusasioissa. Alue toimistoverkosto kattaa edelleen koko maan. Joillakin alueilla asiointimatkat alue toimistoon pitenevät, kun asevelvollisten palveluja keskitetään suurempiin kokonaisuuksiin. Toisaalta alue toimistojen sijoittuminen alueellisiin väestökeskittymiin tuo palvelut lähemmäs entistä useampia asiakkaita. Kutsunnat järjestetään kuntakohtaisesti.

Uudistuksen yhteydessä lakkautettavien alue toimistojen palvelujen kysyntä siirtyy aluejaon mukaiselle alue toimistolle. Alue toimistojen lukumäärän vähenemisestä johtuen valvontaan kuuluvien asevelvollisten määrä kasvaa lähes kaikissa alue toimistoissa. Sähköisten palvelujen kehittyminen, resurssien kohdentaminen ja tehtävärakenteen muutos takaavat nykyisen tasoiset palvelut kaikille asevelvollisille. Asiakasmäärän ja palvelutarpeen kehittymistä seurataan ja tarvittaessa osaamista ja resursseja kohdennetaan uudelleen. Tarve henkilökohtaiseen asiointiin alue toimistossa on selvitysten mukaan vähäinen.

Kehitteillä oleva sähköinen asiointi tulee edelleen vähentämään henkilökohtaista asiointia aluetoimistoissa.

Aluetoimistojen sijoituspaikkakuntia määritettäessä on otettu huomioon eri asiakasryhmien palvelemista koskevat kielelliset vaatimukset. Kielelliset vaikutukset on arvioitu aluetoimistoista annetun valtioneuvoston asetuksen valmistelun yhteydessä. Aluetoimistossa asioivalla on aina oikeus käyttää omaa äidinkieltään, suomea, ruotsia tai saame-laisten kotiseutualueella saamea. Kaikissa aluetoimistoissa ylläpidetään valmiudet palvel-la asiakkaita sekä ruotsin että suomen kielellä. Oikeudesta käyttää saamen kieltä alue-toimistossa ja aluetoimiston tiedottamisvelvollisuudesta saamen kielellä säädetään saamen kielilaissa (1086/2003).

Aluetoimistot, joiden toimialueella on ruotsinkielisiä tai kaksikielisiä kuntia, ovat kaksikielisiä. Palvelujen laadun ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi kaksikielisissä aluetoimistoissa on aina yksikkö ruotsinkielisiä tehtäviä ja palveluja varten (VNA puolustusvoimien aluetoimistoista 3 §).

4 YHTEISTOIMINTAMENETTELY

Puolustusvoimauudistusta on käsitelty ministeriötasolla Henkilöstöpoliittisessa yhteistoiminta-elimessä neljä kertaa: 8.2.2012, 5.6.2012, 28.11.2012 (säädökset) sekä 19.6.2013.

Ensimmäisessä kokouksessa käsiteltiin puolustusvoimauudistuskokonaisuus sekä puolustusministeriön ohjauskirje puolustusvoimille jatkosuunnittelun perusteista.

Toisessa kokouksessa käsiteltiin puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyvät (muut kuin säädösmuutoksia edellyttävät) kesällä 2012 tehtävät puolustusministeriön hallinnolliset päätökset ja puolustusvoimauudistuksen toteuttamista Puolustushallinnon rakennuslaitoksessa henkilöstön kannalta.

Kolmannessa kokouksessa käsiteltiin puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyvät säädösmuutokset.

Neljännessä kokouksessa käsiteltiin puolustusvoimauudistuksen toimeenpanoon liittyvät kesällä 2013 tehtävät puolustusministeriön hallinnolliset päätökset.

Puolustusvoimien yhteistoiminta-elin on käsitellyt pääesikunnan puolustusministeriölle esittämät hallinnollisten päätösten perusteet. Alue- ja paikallistasolla käydään tarkentavia yhteistoimintaneuvotteluja. Muutoksen kohteena olevan henkilöstön kanssa on käyty muutoskeskustelut (1 ja 2), joissa keskustellaan henkilön asemasta muutoksessa sekä selvitetään uudelleensijoittumisen vaihtoehtoja.

Puolustushallinnon rakennuslaitoksessa on käyty erillinen yhteistoimintamenettely toimintasuunnitelmasta puolustusvoimauudistuksen toteuttamisesta rakennuslaitoksessa.